

Warszawa, 7 listopada 2023 r.

Oświadczenie
ws. zawieszenia Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie

7 listopada 2023 r. państwa Sojuszu Północnoatlantyckiego wydały oświadczenie o zamiarze zawieszenia Traktatu o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie (CFE, Treaty on Conventional Armed Forces in Europe).

Stanowisko zostało sformułowane w odpowiedzi na postępowanie Rosji, sprzeczne z prawem międzynarodowym, w szczególności z Traktatem CFE. Rosja od 2007 r. nie wykonywała swoich zobowiązań wynikających z Traktatu CFE. W 2022 r. Rosja, przy udziale Białorusi, dokonała kolejnego aktu rażącego naruszenia zakazu użycia siły wobec Ukrainy, innego państwa-strony Traktatu CFE. W dniu 7 listopada br. Rosja formalnie przestała być stroną tej umowy. W tych warunkach, stanowiących zasadniczą zmianę okoliczności w stosunku do tych, które istniały w czasie zawierania tej umowy międzynarodowej, Rzeczpospolita Polska nie może pozostawać zobowiązana do wypełniania Traktatu CFE.

Polska podejmie formalne działania w celu zawieszenia Traktatu CFE w sposób całościowy – w odniesieniu do wszystkich jego postanowień – i bezterminowy. Oznacza to, że Rzeczpospolita Polska nie będzie prawnie ani praktycznie obowiązana wypełniać postanowienia Traktatu CFE, w tym dotyczące ograniczeń związanych z Siłami Zbrojnymi RP. Polska realizowała zobowiązania wynikające z Traktatu CFE od 1992 r., kiedy to umowa ta weszła w życie, stanowiąc wówczas ważny element architektury bezpieczeństwa w Europie. Rosja pogwałciła literę i ducha Traktatu, przez wiele lat nie realizując jego postanowień, a następnie wszczynając bezprawną, niesprowokowaną wojnę.

W tej sytuacji interes bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej wymaga dalszego wzmocnienia zdolności obrony i odstraszania, poprzez konsekwentne podejmowanie działań w wymiarze narodowym i sojuszniczym. Jednocześnie Polska nie wyklucza podjęcia w przyszłości dalszych kroków na gruncie prawa międzynarodowego, włączając w to wypowiedzenie Traktatu CFE w związku z wypowiedzeniem Traktatu CFE przez Rosję, jeśli wymagać tego będzie interes bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej.

***

Traktat o konwencjonalnych siłach zbrojnych w Europie (Treaty on Conventional Armed Forces in Europe, CFE) został podpisany 19 listopada 1990 r. w Paryżu i wszedł w życie w 1992 r. Głównym elementem porozumienia była redukcja istniejącego ofensywnego uzbrojenia konwencjonalnego posiadanego przez NATO i państwa byłego Układu Warszawskiego (czołgi, bojowe wozy opancerzone, artyleria o kalibrze 100 mm i większym, samoloty bojowe i śmigłowce uderzeniowe). Liczono, że ograniczenia ilościowe dotyczące uzbrojenia oraz przekazywanie szczegółowej informacji o potencjałach sił zbrojnych i poddaniu tych informacji weryfikacji ograniczy możliwości dokonania niespodziewanej napaści zbrojnej i rozpoczęcia działań na dużą skalę.